

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 523

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 13 iunie 2023

SUMAR

	<u>Pagina</u>
D E C R E T E	
828. — Decret privind desemnarea candidatului la funcția de prim-ministru.....	2
D E C I Z I I A L E C U R Ț I I C O N S T I T U Ț I O N A L E	
Decizia nr. 50 din 28 februarie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în redactarea anterioară modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice	2–4
Decizia nr. 52 din 28 februarie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 334 alin. (2) din Codul penal și ale art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală.....	5–8

DECRETE

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind desemnarea candidatului la funcția de prim-ministru

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (1), ale art. 100 alin. (1) și ale art. 103 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se desemnează domnul Ion-Marcel Ciolacu în calitate de candidat la funcția de prim-ministru, pentru a cere votul de încredere al Parlamentului asupra programului și listei noului Guvern, potrivit art. 103 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iunie 2023.
Nr. 828.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 50

din 28 februarie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în redactarea anterioară modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice,

excepție ridicată de Sabin Beniamin Berende în Dosarul nr. 1.826/266/2018/a2 al Tribunalului Satu Mare — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.852D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantei Ministerului Public, care solicită respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate. Arată că, în motivarea sa, autorul excepției susține că s-a ajuns la o aplicare eronată de către instanțele judecătorești a dispozițiilor de lege criticate, ducând la încălcarea accesului liber la justiție, a dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil. Aceste aspecte nu intră însă în competența instanței de contencios constituțional, ci în competența de verificare a instanțelor judecătorești, excedând controlului de constituționalitate.

Reprezentanta Ministerului Public susține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o acțiune *ab initio* inadmisibilă, fapt ce determină inadmisibilitatea excepției în condițiile în care nu sunt contestate chiar dispozițiile legale ce determină respingerea cererii ca inadmisibilă. În subsidiar, solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Invocă Decizia Curții Constituționale nr. 684 din 31 octombrie 2019 și Decizia Curții Constituționale nr. 608 din 28 septembrie 2017, apreciind că nu au intervenit elemente noi de natură să determine modificarea acestei jurisprudențe.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Decizia penală nr. 197/C din 16 octombrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.826/266/2018/a/2, **Tribunalul Satu Mare — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice**, excepție ridicată de Sabin Beniamin Berende cu ocazia soluționării contestației împotriva încheierii penale prin care s-a respins cererea privind acordarea dreptului de a conduce autovehicule pentru o perioadă de 30 de zile.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că dispozițiile criticate nu reglementează situația persoanei căreia în mod nelegal i s-a emis de către organele de poliție rutieră o dovadă înlocuitoare a permisului de conducere fără drept de circulație, deși trebuia să îi fie emisă o dovadă înlocuitoare a permisului de conducere cu drept de circulație. Mai mult, numai în situația în care în cauză a fost eliberată o dovadă înlocuitoare a permisului de conducere cu drept de circulație, persoana poate solicita acordarea sau prelungirea dreptului de circulație. Face referire la considerentele încheierii penale pronunțate de instanța judecătorească, precum și la modalitatea de interpretare și aplicare a normelor criticate.

6. În ceea ce privește formularea căii de atac împotriva încheierii de respingere a cererii de prelungire a dreptului de a conduce doar odată cu fondul, apreciază că această soluție legislativă contravine dreptului la un remediu efectiv, eficient și într-un termen rezonabil, în vederea înlăturării, cel puțin pentru viitor, a posibilităților consecințe negative și a prejudiciilor. Autorul excepției susține că inculpatul nu se poate adresa unei instanțe judecătorești cu o cerere de acordare/prelungire a dreptului de circulație, deoarece aceasta ar urma să fie respinsă ca inadmisibilă sau nefondată. Invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, spre exemplu, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*.

7. Apreciază că, prin modul de redactare a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, s-a ajuns la o interpretare și aplicare eronată a acestora de către instanțele judecătorești, ceea ce conduce la încălcarea art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră dreptul la un remediu efectiv, direct aplicabil prin intermediul art. 20 din Constituție, precum și la încălcarea prevederilor art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție, fiind îngrădite însuși accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, și ale art. 24 alin. (1) din Constituție care garantează dreptul la apărare, acesta fiind imposibil de exercitat în condițiile în care inculpatului i se respinge ca nefondată cererea de acordare a dreptului de circulație.

8. **Tribunalul Satu Mare — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Susține că în mod corect contestatorul a apreciat că prin actuala reglementare a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 sunt încălcate prevederile art. 1 alin. (5), ale art. 20, ale art. 21 alin. (1)—(3) și ale art. 24 alin. (1) din Constituție raportat la art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit actului de sesizare, dispozițiile art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006. Curtea observă că dispozițiile criticate au fost modificate prin art. I pct. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 11 februarie 2020. Cu toate acestea, observând data actului de sesizare, precum și Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea reține că obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, în redactarea anterioară modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2020, cu următorul conținut: „*La cererea titularului permisului de conducere reținut în condițiile alin. (1) lit. b) sau ale alin. (4), procurorul care efectuează urmărirea penală sau exercită supravegherea cercetării penale ori, în faza de judecată, instanța de judecată investită cu soluționarea cauzei poate dispune prelungirea dreptului de circulație, cu câte cel mult 30 de zile, până la dispunerea neîncheierii urmăririi penale, scoaterii de sub urmărire penală ori încetării urmăririi penale sau, după caz, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Modul de soluționare a cererii de prelungire a dreptului de circulație se comunică și șefului poliției rutiere pe raza căreia s-a comis fapta.*”

13. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) privind calitatea legii, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 13 referitor la dreptul la un recurs efectiv din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 reglementează procedura prelungirii dreptului de circulație, sfera sa de aplicabilitate vizând doar acele situații de reținere a permisului de conducere în care dovada înlocuitoare se eliberează cu drept de circulație. Or, în prezenta cauză, Curtea reține că, potrivit actului de sesizare a instanței de contencios constituțional, autorului excepției i s-a eliberat o dovadă înlocuitoare a permisului de conducere fără drept de circulație. În aceste condiții, Curtea constată că prevederile art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 nu au legătură cu soluționarea cauzei în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate. În consecință, întrucât condiția legăturii cu soluționarea cauzei, instituită de dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, nu este îndeplinită, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate cu un atare obiect este inadmisibilă.

15. În același sens s-a pronunțat Curtea prin Decizia nr. 134 din 10 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 373 din 16 mai 2016, prilej cu care a respins, ca inadmisibilă, neavând legătură cu soluționarea cauzei, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, deoarece în cauza respectivă se eliberase o dovadă înlocuitoare a permisului de conducere fără drept de circulație.

16. Pe de altă parte, Curtea observă că autorul excepției apreciază că s-a ajuns la o interpretare și aplicare eronată a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 de către instanțele judecătorești, ceea ce conduce la încălcarea art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a art. 20, a art. 21 alin. (1)—(3) și a art. 24 alin. (1) din Constituție. Așa fiind, din modul de formulare a excepției rezultă că autorul acesteia este nemulțumit și de modul de interpretare și aplicare a normelor legale criticate în cauza dedusă judecătii. Or, dintr-o asemenea perspectivă, examinarea excepției de neconstituționalitate cu un atare obiect, constând într-o analiză și o invalidare a modului în care au fost interpretate și aplicate prevederile legale de către instanțele judecătorești, excedează

competenței Curții Constituționale, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, se pronunță numai asupra problemelor de drept, fără a putea modifica sau completa prevederile legale supuse controlului. Modul de interpretare a unor texte de lege, ca fază a procesului de aplicare a legii, intră în competența instanțelor de judecată, iar nu a instanței constituționale.

17. Problema de interpretare a textelor de lege criticate, la nivelul practicii judiciare, nu se circumscrie în mod strict sferei controlului de constituționalitate. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, dacă în privința normei de referință, și anume Constituția, Curtea este unica autoritate jurisdicțională ce are competența de a o interpreta, în privința normelor supuse controlului de constituționalitate, interpretarea este realizată de instanțele judecătorești, conform art. 126 alin. (1) din Constituție, iar pentru ca textele legale să poată forma obiect al controlului de constituționalitate în interpretarea dată de instanțele judecătorești, aceasta trebuie să fie una general acceptată — putându-se realiza fie prin pronunțarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unor hotărâri prealabile sau în soluționarea unor recursuri în interesul legii, fie printr-o practică judiciară constantă — sau de un anumit nivel de acceptare la nivelul practicii judecătorești (a se vedea Decizia nr. 276 din 10 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 572 din 28 iulie 2016, paragraful 20, sau Decizia nr. 841 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 110 din 12 februarie 2016, paragrafele 29 și 30). Considerentele de principiu anterior expuse nu își găsesc aplicabilitate în prezenta cauză, deoarece, pe de o parte, dispoziția legală criticată nu a făcut obiectul unui recurs în interesul legii sau al unei hotărâri prealabile pronunțate pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, iar, pe de altă parte, în ceea ce privește interpretarea instanțelor judecătorești, autorul excepției de neconstituționalitate nu indică vreo jurisprudență a acestora și nici sensul în care aceasta a fost conturată. Prin urmare, Curtea apreciază că excepția de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulată, este inadmisibilă.

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 111 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în redactarea anterioară modificării prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, excepție ridicată de Sabin Benjamin Berende în Dosarul nr. 1.826/266/2018/a2 al Tribunalului Satu Mare — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Satu Mare — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 februarie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 52

din 28 februarie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 334 alin. (2) din Codul penal și ale art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 334 alin. (2) din Codul penal și ale art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Raul Ioan Mureșan în Dosarul nr. 937/241/2015 al Curții de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.370D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantei Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Referitor la dispozițiile art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală face referire la Decizia nr. 437 din 6 octombrie 2022. În ceea ce privește dispozițiile art. 334 alin. (2) din Codul penal susține că Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a pronunțat o decizie prin care oferă indicii clare și suficiente pentru interpretarea și aplicarea corectă a acestui text de lege.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 4 decembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 937/241/2015, **Curtea de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 334 alin. (2) din Codul penal și ale art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Raul Ioan Mureșan cu ocazia soluționării unei cauze penale în care autorul excepției a fost trimis în judecată pentru săvârșirea mai multor infracțiuni, printre care punerea în circulație sau conducerea unui vehicul neînmatriculat.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că dispozițiile art. 334 alin. (2) din Codul penal nu îndeplinesc condițiile de claritate, precizie și previzibilitate, fiind incompatibile cu prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5). Arată că sintagma „*număr fals de înmatriculare sau înregistrare*” poate primi mai multe înțelesuri, astfel că, în cazul unor acte materiale atipice, raționamentul judecătorului tinde „spre calificarea înțelesului unor norme juridice pe cale jurisprudențială selectivă și neunitară, cu toate că jurisprudența

nu constituie izvor de drept, iar judecătorul nu poate fi legiuitor”. Așa fiind, apreciază că dispozițiile art. 334 alin. (2) din Codul penal sunt neconstituționale „în măsura în care nu exclud situația în care «prin procedura recarosării» un autovehicul înscris în circulație, care nu este dezmembrat, este folosit (ca piese de schimb) pentru a înlocui integral un autovehicul distrus în totalitate, dar care nu a fost radiat”. Prezintă diverse situații care se încadrează în reglementarea criticată, deși, în opinia sa, nu ar trebui să fie considerate infracțiuni.

6. În continuare, susține că sintagma „*număr fals de înmatriculare sau înregistrare*” este contradictorie în raport cu prevederile pct. 1—14 din capitolul III din anexa la Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 2.132/2005 pentru aprobarea Reglementărilor privind omologarea individuală, eliberarea cărții de identitate și certificarea autenticității vehiculelor rutiere — ANTR 7, care prevede operațiunea de „recarosare”. Prezintă diverse elemente de fapt referitoare la „procedul recarosării”. Din perspectiva elementului material al laturii obiective, apreciază că dispozițiile art. 334 alin. (2) din Codul penal sunt neconstituționale „în măsura în care nu exclud modalitatea oferirii la schimb de către o persoană, care nu putea da o dispoziție sau o încuviințare în acest sens, nu deține faptic autovehiculul și nu are posibilitatea efectivă de a dispune cu privire la autovehicul”. Arată că sintagma „*punerea în circulație [...] a unui autovehicul*” poate avea mai multe înțelesuri, care nu pot fi clarificate pe cale jurisprudențială, extinderea aplicării normei penale la o situație nereglementată expres contravenind principiului legalității incriminării. Prezintă elemente ale situației de fapt.

7. În ceea ce privește dispozițiile art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, autorul excepției apreciază, în esență, că acestea sunt neconstituționale deoarece nu prevăd printre cazurile în care se admite apelul și se trimite cauza spre rejudecare situația în care instanța de fond nu a realizat o cercetare judecătorească efectivă și nu a motivat hotărârea judecătorească. Calea de atac a apelului nu poate asigura o garanție a unui proces echitabil în condițiile în care instanța de apel nu poate impune primei instanțe efectuarea unor acte de cercetare judecătorească sau să dispună rejudecarea unei cauze pe temeiul nemotivării hotărârii. Apreciază că dispozițiile anterior menționate nu pot fi dissociate de cele ale art. 403 din Codul de procedură penală, astfel că solicită aplicarea prevederilor art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992.

8. **Curtea de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Susține că dispozițiile art. 334 alin. (2) din Codul penal nu ridică dificultăți de interpretare sau de aplicare. Instanțele de judecată sunt cele chemate să stabilească, pe baza dovezilor aflate la dosar, dacă o anumită situație de fapt — așa cum este cea la care se referă autorul excepției — întrunește sau nu elementele constitutive ale textului incriminator. Autorul excepției dorește ca, prin cererea formulată, să fie exclusă din textul de lege incriminator și implicit să fie dezincriminată varianta la care el se referă și despre care afirmă că atrage incidența art. 334 din Codul penal.

Referitor la art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, susține că normele procesual penale conțin dispoziții exprese cu privire la expozitivul sentinței, care trebuie să cuprindă motivarea soluției cu privire la latura penală, prin analiza probelor care au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei și a celor care au fost înlăturate, precum și analiza oricăror elemente de fapt pe care se sprijină soluția dată în cauză. În situația în care ar lipsi motivarea soluției adoptate de instanța de fond există temei pentru desființarea sentinței cu trimiterea cauzei spre rejudecare, pentru nerespectarea dispozițiilor imperative ale art. 403 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 334 alin. (2) din Codul penal și ale art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, cu următorul conținut:

— Art. 334 alin. (2) din Codul penal: *„Punerea în circulație sau conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul sau a unui tramvai cu număr fals de înmatriculare sau înregistrare se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.”;*

— Art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală: *„(1) Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții: [...] 2. admite apelul și: [...] b) desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.”*

13. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5), potrivit cărora, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (1)—(3) referitor la accesul liber la justiție, art. 24 referitor la dreptul la apărare, art. 124 referitor la înfăptuirea justiției, art. 131 alin. (1) și (3) referitor la rolul Ministerului Public și art. 132 alin. (1) referitor la statutul procurorilor.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 334 alin. (2) din Codul penal, Curtea observă că autorul acesteia nu formulează veritabile critici de neconstituționalitate, ci se limitează la a face aprecieri referitoare la faptul că

legiuitorul trebuia să clarifice anumite aspecte sau la faptul că anumite situații nu pot intra sub incidența dispozițiilor criticate. Astfel, Curtea reține că susținerile autorului excepției referitoare la faptul că legiuitorul nu a avut în vedere „procedura recarosării” atunci când a incriminat faptele prevăzute de art. 334 alin. (2) din Codul penal nu sunt suficiente pentru a declanșa un control de constituționalitate.

15. Curtea reține că, prin Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, a teoretizat existența unei anumite structuri a excepției de neconstituționalitate. Este vorba despre trei elemente, inerente și intrinseci oricărei excepții de neconstituționalitate, și anume: textul de lege contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință pretins încălcat și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate existente între cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat. Curtea a observat în decizia precitată că, dacă primele două elemente pot fi determinate absolut, al treilea element comportă un anumit grad de relativitate determinat tocmai de caracterul său subiectiv. Mai mult decât atât, chiar dacă excepția de neconstituționalitate este în mod formal motivată, deci cuprinde cele trei elemente, dar motivarea în sine nu are nicio legătură cu textul criticat, iar textul de referință este unul general, soluția pronunțată de Curte va fi de respingere ca inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate, ca urmare a neîndeplinirii condiției cuprinse în art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992.

16. Având în vedere aceste aspecte, Curtea constată că se impune respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 334 alin. (2) din Codul penal.

17. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, Curtea observă că s-a mai pronunțat asupra constituționalității acestora, dintr-o perspectivă identică, prin Decizia nr. 868 din 14 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 364 din 12 aprilie 2022, și Decizia nr. 437 din 6 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.257 din 28 decembrie 2022.

18. Cu acele prilejuri, Curtea a analizat legislația națională, în principal dispozițiile art. 35—40, ale art. 396 alin. (1), ale art. 370 alin. (1) și ale art. 401 din Codul de procedură penală. Curtea a reținut că hotărârea prin care instanța penală soluționează fondul cauzei trebuie să conțină o parte introductivă, o expunere și dispozitivul, dispozițiile procesual penale reglementând *in extenso* conținutul părții introductive — art. 402, conținutul expunerii — art. 403 și conținutul dispozitivului — art. 404. În ceea ce privește reglementarea căilor de atac ce pot fi exercitate împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță în materie penală, Curtea a observat că normele procesual penale reglementează calea ordinară de atac a apelului, art. 408—425 din Codul de procedură penală. În ceea ce privește exercitarea căii de atac a apelului, Curtea a observat că, potrivit legislației procesual penale, acesta poate fi introdus, printre alții, de către inculpat, atât în ceea ce privește latura penală, cât și în ceea ce privește latura civilă a procesului. Totodată, exercitarea acestei căi de atac nu este supusă niciunei formalități care să presupună solicitarea permisiunii de a face acest lucru, fiind necesară și suficientă simpla manifestare de voință a inculpatului sau a celorlalte persoane prevăzute de lege.

19. Referitor la instanța competentă să judece calea ordinară a apelului, Curtea a constatat că aceasta poate fi curtea de apel, curtea militară de apel sau Înalta Curte de Casație și Justiție, în funcție de competența legală. Curtea a observat că, potrivit art. 416 din Codul de procedură penală, apelul declarat în termen este suspensiv de executare, atât în ceea ce privește

latura penală, cât și în ceea ce privește latura civilă, cu excepția cazului în care legea dispune altfel. Totodată, potrivit art. 417 din Codul de procedură penală, instanța judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces, iar în cadrul acestor limite instanța este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept.

20. În continuare, Curtea, făcând referire la art. 417 alin. (2) din Codul de procedură penală, a constatat că efectul devolutiv al apelului nu este mărginit, în niciun fel, prin motivele invocate de apelant. În ceea ce privește aspectele de fapt, acestea se stabilesc cu ajutorul probelor, iar instanța de apel trebuie să verifice dacă în cauză s-au administrat toate probele necesare, iar în caz contrar să le completeze sau readministreze, precum și dacă probele administrate au fost corect interpretate, putând să le dea o nouă apreciere, față de prevederile art. 420 alin. (5) și (9) din Codul de procedură penală.

21. Cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești, Curtea a constatat că aceasta justifică echitatea procesului penal prin dreptul justițiabilului de a fi convins că justiția a fost îndeplinită, respectiv că judecătorul a examinat toate mijloacele procesuale și procedurale propuse de acesta. Curtea a făcut referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în Cauza *Ruiz Torija împotriva Spaniei*, paragraful 29, Hotărârea din 12 februarie 2004, pronunțată în Cauza *Perez împotriva Franței*, paragraful 80, și Hotărârea din 19 aprilie 1994, pronunțată în Cauza *Van der Hurk împotriva Olandei*, paragraful 59. Întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinare și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Hotărârea din 15 februarie 2007, pronunțată în Cauza *Boldea împotriva României*, paragraful 29). Potrivit jurisprudenței constante a instanței europene, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază (Hotărârea din 25 iulie 2002, pronunțată în Cauza *Papon împotriva Franței*). Dreptul la o decizie motivată își are originile într-un principiu mai general încorporat în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care protejează un individ împotriva arbitrarului; decizia internă ar trebui să conțină motivele care sunt suficiente pentru a face față aspectelor esențiale de fapt și de drept în cazul părților litigante — argumentul de fond sau de procedură (Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în Cauza *Ruiz Torija împotriva Spaniei*, paragrafele 29 și 30).

22. Curtea Constituțională a reținut că, în jurisprudența sa, a statuat că obligativitatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 21 alin. (3) din Constituție și a art. 6 paragraful 1 din Convenție (Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, paragraful 173). În aceeași decizie, Curtea a reținut că motivarea hotărârii judecătorești este un act inerent funcției judecătorului cauzei și constituie expresia independenței sale. Motivarea nu constituie doar premisa unei bune înțelegeri a hotărârii, ci și garanția acceptării sale de către justițiabil, care se va supune actului de justiție având încrederea că nu este un act arbitrar. Ea reprezintă un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de

control judiciar de legalitate și temeinicie. Hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echitabil al procedurii judiciare și a respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și pe cele pentru care s-au înlăturat cererile/apărările părților (paragraful 171). În aceste condiții, Curtea a constatat că atât în propria jurisprudență, cât și în jurisprudența instanței europene de contencios al drepturilor omului s-a statuat, în mod unanim, că motivarea permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii judecătorești de către justițiabil, ci, mai ales, constituie o garanție împotriva arbitrarului. Pe de o parte, ea obligă judecătorul să distingă mijloacele de apărare ale părților și să precizeze elementele care îi justifică decizia și o fac să fie conformă legii și, pe de altă parte, permite o înțelegere a funcționării justiției de către societate (Decizia nr. 233 din 7 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 17 mai 2021, paragrafele 36 și 38—41).

23. Plecând de la aceste premise, Curtea a reținut că instanța europeană a constatat că stabilirea caracterului echitabil al unei proceduri penale desfășurate împotriva unui inculpat se va realiza prin luarea în considerare a întregii proceduri, în ansamblul ei. Trebuie să se țină seama de ansamblul procedurii desfășurate în ordinea juridică internă și de rolul instanțelor de apel sau de recurs în cadrul acesteia (Hotărârea din 2 martie 1987, pronunțată în Cauza *Monnell și Morris împotriva Regatului Unit*, paragraful 56). Acest aspect conduce la concluzia că o carență constatată într-un stadiu incipient al procedurii poate fi îndreptată într-un stadiu ulterior, cu condiția ca instanța de control judiciar să aibă competența necesară ștergerii viciului invocat (Hotărârea din 30 noiembrie 1987, pronunțată în Cauza *H. împotriva Belgiei*). Așa fiind, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că, atunci când apare o problemă cu privire la lipsa oricărui temei factual și/sau juridic în hotărârea instanței de fond, este important ca instanța superioară să ofere propriile motive întemeiate referitoare la aceste aspecte (Hotărârea din 22 februarie 2007, pronunțată în Cauza *Tatishvili împotriva Rusiei*).

24. În acest context, Curtea a subliniat cele anterior menționate referitoare la efectul devolutiv al căii de atac a apelului. Așa fiind, curțile de apel, precum și Înalta Curte de Casație și Justiție, în calitate de instanțe de apel, investite cu judecarea laturii penale și civile a cauzei, au competența legală, conform art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, de a remedia viciul invocat, nefiind necesar să se dispună casarea cu trimitere spre rejudecare a cauzei de către instanța care a judecat fondul în alte ipoteze decât cele expres prevăzute de art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din același act normativ. Curtea a constatat că această concluzie se desprinde în mod explicit din prevederile art. 417 din Codul de procedură penală.

25. Având în vedere cele anterior expuse, Curtea a apreciat că textul de lege criticat constituie însăși expresia principiului dublului grad de jurisdicție în materie penală, reglementat de art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenție, legislația procesual penală oferind o reglementare completă ce acoperă toate aspectele. Așa fiind, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile criticate nu încalcă dreptul la un proces echitabil în componenta sa referitoare la necesitatea motivării hotărârilor judecătorești.

26. Neintervenind elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția deciziilor menționate, precum și considerentele pe care acestea se sprijină își păstrează valabilitatea și în cauza de față. Având în vedere aceste aspecte, Curtea apreciază că se impune respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 334 alin. (2) din Codul penal, excepție ridicată de Raul Ioan Mureșan în Dosarul nr. 937/241/2015 al Curții de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 421 alin. (1) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 februarie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

